บทที่ 11
สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษา

เนื้อหาโดยสังเขป

11.0 คำนำ

11.1 สาเหตุจากการยืม

11.2 สาเหตุจากสภาพภูมิศาสตร์

11.3 สาเหตุเพื่อความสะดวกในการใช้ภาษา

11.4 สาเหตุจากการเรียนภาษาอย่างไม่สมบูรณ์ของเด็ก

11.5 สาเหตุจากขบวนการเรียนรู้ชนิดตั้งแนวเทียบ

11.6 สาเหตุจากสังคม

11.7 สรุป

11.8 แบบฝึกหัด

11.9 กิจกรรมท้ายบท

จุดประสงค์

หลังจากเรียนบทเรียนนี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

1. ระบุสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาได้อย่างน้อย 2 สาเหตุ
2. จำแนกสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาได้

3. อธิบายโดยสังเขปได้ว่า analogy คืออะไร
4. คัดเลือกสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่สมเหตุสมผลมากที่สุดได้
5. ให้เหตุผลประกอบการคัดเลือกสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เป็นไปได้น้อยที่สุด
6. สรุปเหตุผลที่ทำให้การอธิบายสาเหตุการเปลี่ยนแปลงภาษาทำได้ยาก

11.0 คำนำ

การเปลี่ยนแปลงของภาษามีสาเหตุมาจากทั้งภายในและภายนอก สาเหตุการเปลี่ยนแปลงจากภายในหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างสัมพันธ์อันมีอยู่ภายในรูปภาษานั้นเอง เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ค่อยเป็นค่อยไป และต้องใช้เวลานานกว่าจะเห็นว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงอันมีสาเหตุมาจากภายนอก หมายถึงแรงผลักดันภายนอกในด้านสิ่งแวดล้อมของภาษานั้น หากเปรียบภาษาเป็นต้นไม้ เหตุปัจจัยภายนอกที่ทำให้ต้นไม้งอกงามก็ได้แก่สภาพแวดล้อมของต้นไม้นั้น เช่น แสงสว่าง ความร้อน คุณภาพของดิน พลังงาน ฉันใดก็ดี เหตุปัจจัยภายนอกที่ผลักดันให้ภาษาเปลี่ยนแปลงก็ได้แก่ สิ่งแวดล้อมของตัวผู้พูดภาษานั้น เช่น การยืมภาษา สภาพสังคม สภาพภูมิศาสตร์ เป็นต้น

นักภาษาได้พยายามอธิบายสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาจากภายนอก ต่างเสนอความเห็นต่าง ๆ กันไป สาเหตุใหญ่สาเหตุหนึ่งซึ่งเราได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 10 คือ การยืมภาษา นอกจากนี้ก็มีสาเหตุดั้งเดิมซึ่งนักภาษารุ่นเก่าสันนิษฐานไว้ ได้แก่ สาเหตุจากสภาพภูมิศาสตร์ ในสมัยหลังเหตุปัจจัยภายนอกที่นิยมอ้างอิงถึงได้แก่ สาเหตุจากขบวนการเรียนรู้ชนิดตั้งแบบเทียบ สาเหตุจากสังคม สาเหตุจากการเรียนภาษาอย่างไม่สมบูรณ์ของเด็ก ส่วนสาเหตุเพื่อความสะดวกในการใช้ภาษา ยังเป็นคำอธิบายที่มีผู้สนับสนุนและคัดค้านสม่ำเสมอตลอดมา

11.1 สาเหตุจากการยืม

การยืมเป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไป ในบทที่ 10 เราได้ยกตัวอย่างให้เห็นว่าการยืมภาษาคันทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้ทั้งในด้านเสียง คำ และความหมาย รองศาสตราจารย์วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (2526) ได้สรุปอิทธิพลของคำยืมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในภาษา 4 ประการด้วยกัน

ประการแรก คำยืมทำให้เกิดคำศัพท์เพิ่มมากขึ้นในภาษา ตัวอย่าง เช่น ในภาษาไทย เมื่อเรายืมศัพท์จากภาษาตะวันตก จะโดยการทับศัพท์หรือแปลศัพท์ หรือโดยยืมความหมายก็ได้ และคำยืมนั้นอาจหมายถึงสิ่งใหม่ ๆ ความคิดใหม่ ๆ หรืออาจใช้แทนสิ่งของหรือความคิดซึ่งมีอยู่แล้วในสังคมไทยก็ได้ ยกตัวอย่าง เช่น คำว่าฟุตบอล เปตอง ปิงปอง ทาวเฮาส์ สุดสัปดาห์ ดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ ช่องว่าง มโนมติ ล้วนเป็นคำศัพท์ใหม่ แทนสิ่งใหม่และความคิดใหม่ในสังคมไทย ซึ่งไทยยืมโดยทับศัพท์บ้าง แปลศัพท์บ้าง และยืมความหมายบ้าง ศัพท์บางคำเช่น ลูกหนัง เรือนแถวชุด แผ่นปลิว ความคิดรวบยอด ล้วนสร้างจากคำไทยที่มีมาแต่ดั้งเดิมหรือไม่ก็นำคำมาประสมกันใหม่แทนสิ่งของและความคิดใหม่ ๆ ที่ไทยเพิ่งรับมาจากสังคมตะวันตก คำศัพท์ที่ใช้แทนสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่เคยมีมาในสังคมไทย ทำให้จำนวนคำศัพท์ในภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น

ประการที่สอง คำยืมทำให้ศัพท์เก่าเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายได้ เช่น คำว่า ย่างและแล่น เป็นคำไทยแท้แต่โบราณ ปัจจุบันไทถิ่นต่าง ๆ ยังใช้อยู่ แต่เดิมนั้น ภาษาไทยภาคกลางก็ใช้คำว่าย่างและแล่นในทุกกรณี ต่อมาเรายืมคำว่า "เดิน" และ "วิ่ง" มาใช้ ทำให้ความหมายของคำย่างในภาษาไทยภาคกลางเปลี่ยนไป ความหมายแคบลง ย่างหมายถึงอาการเดินชนิดหนึ่ง เช่น ใช้ในวลี "ย่างสามขุม" "ย่างยา" ส่วนคำว่า "แล่น" นั้น ไทยภาคกลางใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตเท่านั้น เช่น รถแล่น เรือแล่น ในขณะที่ภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ยังคงใช้คำว่า "แล่น" กับคนอยู่

ผลกระทบจากคำยืมประการที่สามได้แก่ การที่จำนวนคำประสมในภาษาไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเรานิยมทับศัพท์แทนการสร้างคำประสมขึ้นใหม่ เช่น ก๋วยเตี๋ยว จับฉ่าย ฟุตบอล ช็อกโกเลต เทนนิส คำยืมเหล่านี้ถ้าเราไม่ทับศัพท์เราก็ต้องสร้างคำประสมเอง เช่น ข้าวเส้นใหญ่ ผักรวมมิตร หมากตื้น เป็นต้น

และประการสุดท้าย คำยืมทำให้ภาษาซึ่งอยู่ในตระกูลเดียวกัน มีความแตกต่างกันมากขึ้นในด้านคำศัพท์ (ดู 10.4.1) ถ้าแต่ละถิ่นยืมจากภาษาต่าง ๆ กัน เช่น ภาษาไทคำตี่ซึ่งใช้พูดอยู่ที่รัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย มีคำศัพท์จากภาษาอัสสัมเข้าไปปะปนมาก ภาษาลาวมีคำยืมจากภาษาฝรั่งเศสมาก ภาษาไทยภาคกลางยืมคำจากเขมรมาก ศัพท์เขมรหลายคำเข้ามาแทนที่คำไทยดั้งเดิม เช่น จมูก (แทนคำว่าดั้ง) เดิน (แทนคำว่าย่าง) เป็นต้น

11.2 <u>สาเหตุจากสภาพภูมิศาสตร์</u>

นักภาษาตั้งข้อสันนิษฐานว่าอากาศและสภาพทางภูมิศาสตร์ จะสัมพันธ์เกี่ยวโยงกับภาษา นักภาษาชื่อซาเปียร์ (Sapir) ได้ชี้ให้เห็นว่าระบบเสียงที่ฟังดูดุดันมักเกิดจากอากาศที่รุนแรง เช่น ภาษาอังกฤษ มักมีเสียงชนิดไม่เปิดปากกว้าง เพราะอากาศหนาวจัด ผู้พูดจึงไม่ชอบเปิดปากกว้าง (พระยาอนุมานราชธน, 2499 : 179-180) ภาษาของชาวคอเคซัสพูดเสียงพยัญชนะแข็งกระด้าง เพราะอยู่ในประเทศที่แร้นแค้น อาหารการกินก็ไม่บริบูรณ์ ผิดกับพวกที่มีอาหารการกินบริบูรณ์ ซึ่งมักพูดมีเสียงอ่อนหวาน

อย่างไรก็ดี Otto Jespersen นักภาษาชาวเดนมาร์กไม่เห็นด้วยกับข้อสันนิษฐานข้างต้นนี้ เพราะไม่อาจจะเป็นไปได้ทั่วไป ยกตัวอย่าง เช่น ชาวอินเดียนแดงของทวีปอเมริกาเหนือแถบตะวันตกเฉียงเหนือ ริมชายทะเล มีอาหารการกินอุดม แต่สำเนียงที่คนเหล่านั้นพูดเป็นเสียงกระด้าง ส่วนพวกเอสกิโมอยู่ทางแถบขั้วโลกเหนือ อาหารการกินแร้นแค้น อากาศก็หนาวเฉียบกลับพูดสำเนียงอ่อนหวาน นุ่มนวลกว่าชาวอินเดียนแดง

คำอธิบายสาเหตุที่เสียงในภาษาชนชาติหนึ่งกลายเป็นเสียงกระด้าง อีกชนชาติหนึ่งมีเสียงไพเราะอันเนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์และอากาศนั้น ยังเป็น

คำอธิบายที่ไม่เป็นระเบียบแบบแผนนัก พิจารณาแต่ในแง่ระบบเสียงระบบเดียว และมีความเห็นส่วนตัวของผู้ออกความเห็นเข้าพัวพันอยู่มาก เป็นต้นว่า กลุ่มชาวยุโรปมักจะเปรียบเทียบสำเนียงภาษาเยอรมันเทียบกับสำเนียงภาษาฝรั่งเศส ฝ่ายแรกฟังดูกระด้าง ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะฟังดูชุลกชลักอยู่ในลำคอมาก ฝ่ายหลังเสียงอ่อนโยน เสียงท้ายคำเป็นเสียงสระส่วนใหญ่ฟังดูเหมือนเสียงดนตรี ในประเทศไทย สำเนียงคนเหนือพูดเสียงอ่อนโยนกว่าเสียงชาวใต้ ซึ่งนิยมตัดคำให้สั้นลง แต่บางคำ ชาวปักษ์ใต้ก็ลากเสียงยาวกว่าไทถิ่นอื่น ๆ มีผู้สันนิษฐานว่า ทางเหนือภูมิประเทศเป็นภูเขา อากาศเย็นสบายกว่าทางใต้ ชีวิตความเป็นอยู่ไม่เร่งร้อน คนเมืองจึงพูดเนิบช้ากว่าภาคอื่น ๆ แต่ทางภาคใต้ภูมิอากาศเป็นแบบฝนตกชุกตลอดปี พืชพันธุ์ไม้หนาทึบ การดำรงชีวิตของชาวใต้เร่งร้อนรับกับฤดูกาล จึงพูดคำสั้น ๆ ย่อ ๆ ไปหมด เหล่านี้ก็เป็นคำอธิบายที่เป็นจิตวิสัยทั้งสิ้น (subjective)

11.3 สาเหตุเพื่อความสะดวกในการใช้ภาษา

เสียงบางเสียงในภาษาเปลี่ยนแปลงไปขึ้นอยู่กับกลไกทางกายภาพที่ใช้ในการออกเสียง กล่าวคือเราออกเสียงบางเสียงหรือกลุ่มเสียงบางกลุ่มได้ง่ายกว่าบางกลุ่มเสียง ตัวอย่างเช่น เมื่อเราเลื่อนฐานกรณ์เสียงพยัญชนะไปอยู่ที่เพดานแข็ง ตามเสียงสระหน้าหรือสระเพดาน เช่น กินข้าวเป็นจินจ้าว (เสียงเด็ก) เลี้ยวเป็นเจี๊ยว (พายัพ) เป็นการกลมกลืนเสียงประเภทหนึ่ง โดยที่เราทำเสียงข้างเคียงให้คล้ายคลึงกันมากขึ้นหรือเหมือนกัน โดยเคลื่อนไหวลิ้นน้อยลง บังเกิดความสะดวกในการออกเสียงมากขึ้น นอกจากกลมกลืนเสียงแล้ว บางครั้งเราเติมเสียงเพื่อให้เกิดความสะดวกในการออกเสียงด้วย เช่น ภาษาไทยมีคำพวกหนึ่งซึ่งเติม "อี" เข้าข้างหน้า เช่น อีเก้ง อีกก อีโด้ อีเหยี่ยว อีหลัก-อีเหลือ เด็กชนบทบางแห่งเรียกพ่อแม่ว่า อีพ่อ อีแม่ ตลอดจนคำในภาษาอื่นก็ขึ้นต้น

คำว่าพ่อแม่ด้วยเสียงสระ เช่น อาเป๋ อาบ๊อ (จีน) อาปะ อามะ (มลายู) อเม (เขมร มอญ) ล้วนเติมเสียงสระต้นคำ เพื่อออกเสียงได้สะดวก (อนุมานราชธน, ภาค 2)

พระยาอนุมานราชธน (นิรุกติศาสตร์ ภาค 2) ได้ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงเสียงอันเกิดจากการออกเสียงให้สะดวกปาก โดยการยืดเสียง เช่น เสียงอิ ออกไม่สะดวกเท่ากับเสียงอี จึงมีการยืดเสียงอิ กลายเป็นอีไป คนแต่ก่อนเรียกลูกชายหัวปีว่าอ้าย ลูกหญิงหัวปีว่า อี นอกจากนี้ ยังมีการตัดคำให้สั้นเข้า เพราะผู้พูดเกียจคร้านที่จะพูดให้เต็มคำ คิดว่าแสดงออกเป็นที่ทราบรับรู้และเข้าใจแล้ว คำในภาษามีอยู่เป็นจำนวนมาก ที่เกิดจากตัดเสียงของคำที่ยาวให้เหลือสั้นลง เพราะคร้านที่จะพูดให้เต็มคำ คำตัดเหล่านี้บางคำเป็นคำปรกติขึ้นในภาษา ตัวอย่างเช่น คำภาษาอังกฤษบางคำเป็นคำตัดในคำไทย แต่ยังเป็นภาษาปากอยู่ เช่น กิโล (เมตร, กรัม) (ยูนิ) ฟอร์ม (นัม) เบอร์ คำไทยที่ตัด เช่น รับประทาน เป็นรับ หรือทาน อักโขภิณี เป็นอักโขและโข สาธุ เป็น ธุ, ตุ๊ (พายัพ) พัทลุงเป็นตะลุง

นอกจากนี้ การผลักเสียงหรือการแปลงเสียงให้ต่างกัน (dissimilation) ก็อาจนำมาเป็นตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงเพื่อความสะดวกในการออกเสียงได้ โดยเฉพาะกฎของกราสมันน์ที่ว่าเสียงลมไม่อาจเกิดขึ้นพร้อมกัน 2 เสียงใน 1 คำ ถ้าคำใดมีเสียงลม 2 เสียง เสียงแรกมักจะถูกตัดลมทิ้งไป เช่น ตัวอย่างในภาษาไทย คำว่า คุมเหง เป็นกุมเหง คำแหงเป็นกำแหง เหตุใดจึงมีการตัดเสียงลมเสียงแรกทิ้งไป เหตุผลก็คือเสียงลม 2 เสียงในคำเดียวกันทำให้ออกเสียงยากขึ้น ผู้พูดผู้ใช้ภาษาในสมัยต่อมาจึงตัดเสียงลมแรกทิ้งเสีย ทำให้ออกเสียงง่ายขึ้นกว่าเดิม ยังคงเหลือแต่การสับที่เสียง ซึ่งเมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วกลับทำให้ออกเสียงยากขึ้น ซับซ้อนขึ้นกว่าเดิม การสับที่เสียงแม้ว่าจะเปลี่ยนที่กันก็เป็นไปอย่างมีระบบ เช่น เสียงพยัญชนะต้นของ 2 พยางค์สับที่กัน ได้แก่ คำว่า

ตะไกร ตะกรุด ในภาษาไทยมาตรฐาน เป็นกะไต กะตุด ในภาษาไทยถิ่นอีสาน บางถิ่น นักภาษาสันนิษฐานว่า แม้จะสับที่กันแต่ก็ยังเปลี่ยนที่กันอย่างมีระบบเช่นนี้ ก็เพื่อให้ฟังดูรู้เรื่องเข้าใจกันได้อยู่

เมื่อเราพิจารณาดูการเปลี่ยนแปลงเสียงที่มีอยู่ 4 ประเภทใหญ่ ๆ จะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงประเภทการกลมกลืนเสียง การเพิ่มหรือตัดเสียง และการผลัดเสียงบางกฎล้วนสนับสนุนสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเสียงในข้อที่ว่า คนเราเปลี่ยนเสียงเพื่อความสะดวกในการออกเสียง มียกเว้นก็แต่การสับที่เสียงเท่านั้น ดังนั้น ความเป็นไปได้ของสาเหตุนี้ในการทำให้เสียงเปลี่ยนแปลงไปจึงค่อนข้างจะเป็นไปได้มาก ๆ

อย่างไรก็ตาม ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยแย้งว่า คนเรามิใช่จะเปลี่ยนแปลงเสียงเพียงเพื่อความสะดวกในการออกเสียงอย่างเดียว เพราะถ้าเป็นเช่นนั้น ภาษาที่เราใช้พูดกันทุกวันนี้ อันเป็นภาษาลูกหลานที่สืบทอดต่อกันมาจากภาษาโบราณก็ควรจะเป็นภาษาที่ออกเสียงได้สะดวกเต็มที่แล้ว (วิไลวรรณ, 2526 : 145) แต่แท้จริงแล้ว ทุกวันนี้ ภาษามิได้ง่ายขึ้นแต่อย่างใด เด็กเล็กยังคงต้องใช้เวลาช่วงหนึ่งในการเรียนรู้ว่าจะพูดและใช้ภาษาพูดได้ และเมื่อเราจะเรียนรู้ภาษาต่างประเทศใหม่สักภาษาหนึ่ง เราก็ยังคงใช้เวลาและความพยายามมากเพื่อเข้าใจภาษาใหม่นั้น และหากจะให้ถึงขั้นใช้การได้ ก็คงต้องใช้เวลาและความพยายามยิ่งขึ้นไปอีก

11.4 สาเหตุจากการเรียนภาษาอย่างไม่สมบูรณ์ของเด็ก

นักภาษาศาสตร์เชื่อว่า การที่เด็กเรียนภาษาก็หมายถึงว่าเด็กเรียนรู้ไวยากรณ์ของภาษานั้น ไม่ว่าจะเป็นกฎการใช้เสียง โครงสร้างคำ ประโยค และกฎต่าง ๆ เกี่ยวกับความหมาย (Fromkin : 254) กฎที่ว่านี้

ไม่มีผู้ใดสอน แต่เด็กจะค่อย ๆ เก็บเล็กผสมน้อยเอา วิธีการสะสมความรู้ดังกล่าวนี้มีประสิทธิภาพดียิ่ง จนชวนให้คิดว่าในสมองของพวกเด็กคงจะตระเตรียม มีการวางโปรแกรมเพื่อเรียนรู้ภาษาไว้ล่วงหน้า

เด็ก ๆ โดยทั่วไปหาได้เรียนภาษาครั้งเดียวแล้วรู้เรื่องทั้งหมดไม่ ในตอนแรกเด็กจะพูดประโยคชนิดคำเดียว แต่ความหมายครอบจักรวาล เช่น หม่ำ น้อม นม มาม่า เมื่อพูดเป็นคำได้แล้ว ขั้นต่อไปเป็นการนำคำมาเรียงกัน เริ่มด้วยรูปประโยคชนิด 2 คำ เมื่อเด็กมีอายุประมาณ 30 เดือน ประโยคประเภทนี้หาได้สร้างขึ้นอย่างเลื่อนลอยไม่ (ศรีวิไล ดอกจันทร์, 2528 : 115) แต่มีกระสวนที่แน่นอนและแสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์และความหมายด้วย เช่น หนูหม่ำ หม่ำนม ป้อมา รถลุง (รถลุง) ป้าจ๋วย (ป้าสวย) แต่บางทีเด็กอาจพูดประโยคสั้น ๆ แต่เรียงคำไม่ถูก เช่น ไหนอยู่ตุ๊กตา แม่ผ้า (แม่เย็บผ้า) ในกรณีของเด็กฝรั่ง อาจกล่าวถึงสิ่งที่ขาดหายไปโดยเรียงคำดังเช่น dog all gone และเมื่อจะแสดงความเป็นเจ้าของอย่างง่าย ๆ ก็ละทิ้งคำแสดง เช่น

Daddy chair หรือ Mommy dress

ต่อมา เด็กจะเริ่มพูดประโยคที่ซับซ้อนมากขึ้น ไวยากรณ์ของเด็กในตอนแรก ๆ จะยังขาดกฎอีกหลายกฎที่ใช้กันในไวยากรณ์ของผู้ใหญ่ ตัวอย่างเช่น การผันรูปกริยาให้เป็นอดีตกาลในภาษาอังกฤษประเภท irregular verb เป็นกฎใหม่ที่ซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นกว่ากฎเดิมที่เด็กเรียนรู้แล้ว

Child : My teacher holded the baby rabbits and we patted them.

Mother : Did you say your teacher held the baby rabbits?

Child : Yes

Mother : What did you say she did?

Child : She holded the baby rabbits and we patted them.

Mother : Did you say she held them tightly?

Child : No, she holded them loosely.

Child aged 4 : 0 years.

(Clark and Clark : 33)

อย่างไรก็ตาม ในท้ายที่สุด ไวยากรณ์ที่เด็กใช้ก็จะเหมือนกับภาษาที่ใช้กันในชุมชนนั้น ๆ วัย 6 ขวบจัดเป็นระยะสุดท้ายของพัฒนาการภาษาพูด เมื่อสิ้นสุดระยะนี้ไม่ว่าเด็กชาติไหน สามารถพูดภาษาแม่ของตนได้ดีเท่าผู้ใหญ่

11.4.1 การเลียนแบบ

เด็กเรียนรู้ภาษาได้อย่างไร มีทฤษฎีที่กล่าวถึงเรื่องนี้อยู่ด้วยกัน 2 ทฤษฎี คือทฤษฎีการเลียนแบบและทฤษฎีการเสริมแรง ทฤษฎีการเลียนแบบเชื่อว่าเด็กเรียนรู้ภาษาโดยเลียนแบบคำพูดของผู้ใหญ่ การเลียนแบบให้ประโยชน์แก่เด็กมาก (จันทมาศ ชื่นบุญ และคณะ, 2515 : 183) ทำให้สามารถเรียนภาษาได้อย่างดี การเลียนแบบของเด็กจะต้องมีแบบอย่างมาให้เด็กเห็น เด็กได้ยินอยู่เสมอ เด็กจึงจะออกเสียงได้ถูกต้อง นอกจากนี้ ยังเป็นที่ปรากฏชัดอีกว่า จำนวนคำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาการทางด้านภาษา

11.4.1.1 การขยายคำศัพท์

จากงานวิจัยของพิณทิพย์ (Tuaycharoen 1977) พบว่า เมื่อเด็กมีอายุ 11 เดือน เด็กมีกลุ่มคำซึ่งเรียกว่ากลุ่มคำแรก (first words) ประมาณ 4 คำ ซึ่งได้แก่ "หม่ำ" "เอาะ" (ออก) "ตั่ว" (ถั่ว) และ "วัว" ต่อมาเมื่ออายุ 18 เดือน เด็กมีคำศัพท์มากขึ้นถึง 80 คำ รวมทั้งการใช้วลีที่ประกอบด้วยคำที่มากกว่า 2 คำ ขึ้นไป ต่อมาเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น การขยายคำศัพท์ก็จะมีมากขึ้นตามลำดับ ในวัย 6 ขวบ อาจจะมีคำศัพท์ในช่วง 1,000-10,000 คำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กด้วย (พิณทิพย์ ทวยเจริญ, 2528 : 18-9)

11.4.2 การเสริมแรง

เด็กเรียนรู้ภาษาโดยการเสริมแรง ทฤษฎีการเสริมแรงมีสมมุติฐานว่า เด็กนั้นถูกกำหนดให้เรียนรู้ภาษาของชุมชนตนเองอย่างมีเงื่อนไข ถ้าเด็กพูดผิด ผู้ใหญ่จะแก้ไข หากพูดถูกจะได้รับแรงเสริมในทางบวก ตัวอย่าง

Child : Nobody don't like me.

Mother : No, say "nobody likes me."

Child : Nobody don't like me.

(eight repetitions of this dialogue)

Mother : No, now listen carefully : say "nobody likes me."

Child : Oh! Nobody don't LIKES me.

(Clark & Clark : 336)

อย่างไรก็ตาม ทั้งทฤษฎีการเลียนแบบและการเสริมแรงไม่สามารถอธิบายได้ว่า กฎต่าง ๆ ทั้งหลายซึ่งเด็กนำมาใช้ในการสร้างประโยคใหม่ ๆ นั้น เด็ก ๆ ตั้งกฎขึ้นมาได้อย่างไร หรือเด็ก ๆ มีวิธีวางกฎวางเกณฑ์อย่างไร

11.4.3 ทฤษฎีสากลลักษณ์ทางภาษา

ทฤษฎีสากลลักษณ์ทางภาษา (Linguistic Universals) ของ Noam Chomsky (1965, 1968) เป็นข้อเสนอที่น่าสนใจทฤษฎีหนึ่ง ทฤษฎีนี้สะท้อนความคิดที่ว่าคนเรามีความโน้มเอียงที่จะเรียนภาษามาแต่กำเนิด กล่าวคือเมื่อยังเด็กอยู่ เด็กก็จะได้ยินตัวอย่างประโยคที่ผู้ใหญ่พูดกัน ซึ่งมีความซับซ้อนเกินกว่าที่เด็กจะรับรู้ลอกเลียนได้เหมือนทั้งหมด โครงสร้างหลายประโยคก็รอดหูรอดตาไปไม่พ้นสังเกต แต่ถึงกระนั้นเด็กก็เรียนรู้ภาษาจนได้ จึงอาจเป็นไปได้ว่า เด็กมีสมมุติฐานบางประการเกี่ยวกับภาษาไว้แล้ว มีสัญชาติญาณในการค้นหาลักษณะภาษาและแยกแยะออกว่า ลักษณะใดใช่ ลักษณะใดไม่ใช่ ฉะนั้น ลักษณะทางภาษาที่เด็ก ๆ ค้นหานี้ ย่อมจะมีเหมือน ๆ กันทุกภาษาเป็นลักษณะสากล (Clark & Clark : 517)

พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2528 : 59) ยกตัวอย่างเครื่องมือเรียนรู้ภาษาที่ติดตัวเด็กมาตามธรรมชาติ ทำให้เด็กสร้างกฎต่าง ๆ ที่มีลักษณะซับซ้อนได้เอง โดยฟังจากประโยคที่ผู้อื่นรอบตัวเด็กใช้ เช่น ตัวอย่าง-ปฏิเสธ เด็กอาจตั้งสมมุติฐานเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอน	โครงสร้างของประโยคปฏิเสธ	ความหมาย
I	เปล่า + กินยา	ปฏิเสธ
	= เปล่ากินยา	
II	เรียนรู้และรับรู้หน่วยปฏิเสธ "ไม่"	ปฏิเสธ
	ไม่ + กินยา	
	= ไม่กินยา	
III	เรียนรู้ว่าปฏิเสธมี 2 ลักษณะ	
ก.	ปฏิเสธที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง	
	ไม่ + ประโยค เช่น ไม่อาบน้ำ ไม่กินยา	ปฏิเสธ 2 รูป
ข.	ปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง	
	เปล่า + ประโยค เช่น เปล่ากินยา	
IV	ตั้งสมมุติฐานต่อไปว่า ถ้าใช้ เปล่า + ประโยค สื่อความหมายได้เหมาะสม แต่ยังไม่ตรงกับคำในระบบ ควรใช้ว่า ไม่ได้ + ประโยค เช่น ไม่ได้เล่นน้ำ	ปฏิเสธแบบที่ตรงกับระบบ
V	พัฒนาประโยคที่แสดงการปฏิเสธได้ 2 รูป คือ	
ก.	ไม่กินยา (ปฏิเสธที่จะกินยา)	ปฏิเสธ 2 รูป
ข.	ไม่ได้กินยา (ปฏิเสธว่าไม่ได้กินยานั้น ๆ)	ที่ยอมรับกัน

11.4.4 การเรียนรู้ภาษาโดยอาศัยประสบการณ์

ในขณะที่นักภาษากลุ่มหนึ่งคล้อยตามแนวความคิดของ ชอมสกี้ที่ว่า คนเรามีความสามารถพิเศษติดตัวมาแต่กำเนิดเพื่อที่จะเรียนรู้ภาษา

นักภาษาอีกกลุ่มหนึ่งก็เชื่อว่า ภาษาก็เหมือนกับทักษะอื่น ๆ จะเรียนรู้ได้โดยประสบการณ์ ดังนั้นเมื่อสอนอ่านแก่เด็ก ครูที่เชื่อในทฤษฎีนี้ก็จะใช้ประสบการณ์ของเด็ก โดยให้เด็กมาเล่าเหตุการณ์หรือหลังจากศึกษานอกสถานที่ของเด็กกลับมาแล้ว ก็ให้เด็กเล่าถึงสิ่งที่เขาพบเห็นหรือสนใจให้ฟัง ทุกคนในชั้นอาจช่วยกันเพิ่มเติม ครูก็บันทึกถ้อยคำเอาไว้ แล้วจัดถ้อยคำเสียใหม่ เป็นคำง่าย ๆ ย่อให้ได้ความดี แล้วเขียนเป็นแผนภูมิประสบการณ์ (experienced chart) ตัวอักษรโต พอเห็นได้ทั้งห้องเรียนให้นักเรียนอ่าน เด็กย่อมสนใจที่จะอ่านเรื่องราวที่ตนสนใจและได้พบเห็นมา จำได้ง่าย เพราะการที่เด็กจะเล่าออกมานั้น โดยมากเป็นเรื่องที่ตนสนใจและเข้าใจเท่านั้น (บันลือ พฤกษะวัน, 2518 : 8)

อันที่จริง ข้อเสนอของนักภาษาทั้ง 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เชื่อว่า เด็กทุกคนจะเกิดมาพร้อมทั้งลักษณะเพื่อการเรียนรู้ภาษาและกลุ่มที่เชื่อว่าคนเราจะเรียนรู้ภาษาโดยประสบการณ์ ทำนองเดียวกันการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ นั้น ต่างเป็นข้อเสนอที่มีเหตุผล รับฟังได้ทั้งคู่ สุดแต่ว่าจะรับในอัตราส่วนมากน้อยต่างกันเพียงใดเท่านั้น คล้ายและคล้ายให้ความเห็นว่า อย่างน้อยที่สุดเราทุกคนจะต้องมีกลไกที่ช่วยให้เราเรียนภาษาติดตัวมาแต่กำเนิดเป็นมูลอยู่แล้ว ในขณะเดียวกัน เด็กย่อมไม่มีทางเรียนรู้ภาษาใด ๆ ได้ ถ้าหากเขาไม่ได้ยินได้ฟังภาษานั้น ๆ หรือไม่เคยอยู่ในแวดวงภาษานั้นเลย ปัญหาสำหรับกลุ่มที่เชื่อทฤษฎีที่ว่าคนเรามีกลไกเรียนรู้ภาษาติดตัวมาแต่เกิดนั้น อยู่ที่ว่าจะต้องพิสูจน์ค้นคว้าต่อไปว่ากลไกดังว่านี้มีลักษณะอย่างไร และมีเงื่อนไขกำหนดสิ่งที่จะเรียนรู้อะไรบ้าง (Clark & Clark : 298)

การเรียนรู้ภาษาอย่างไม่สมบูรณ์ของเด็กเป็นสาเหตุการเปลี่ยนแปลงภาษาได้อย่างไร จากตัวอย่างที่นำมาประกอบคำอธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กข้างต้นนี้ เราพอสรุปได้ว่าในขั้นต้น อวัยวะของเด็กทั้งในการฟัง

และการออกเสียงยังไม่สมบูรณ์เท่าของผู้ใหญ่ จึงทำให้การเรียนเสียงและเสียนเสียงของเด็กไม่สมบูรณ์ เด็กไม่สามารถออกเสียงให้เหมือนผู้ใหญ่ได้ เช่น เด็กไทยวัย 3 ขวบครึ่ง ยังออกเสียง /s/ ไม่ได้ จะกลายเป็นเสียง /ch/ หรือ /c/ ไป หรือในตัวอย่างกรณีเด็กฝรั่ง ผู้ฟังแยกแยะได้ว่าคำที่ผู้ใหญ่ออกเสียงนั้นคือคำใด แต่ตัวเองยังออกเสียงนั้นไม่ได้

David to his Father

David : Daddy, I wanna go to mewwy-go-wound."

(merry-go-round)

Another child teasing him:

"David wants to go on to mewwy-go-wound."

David "No, you don't say it wight."

(Maccoby & Bee, **1965** : 67)

การที่เด็กออกเสียงแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ ทำให้เสียงในภาษาเปลี่ยนแปลงไป นานวันเข้า ข้อเท็จจริงที่ว่าในการเรียนภาษานั้น ถึงอย่างไรเด็กก็ไม่สามารถออกเสียงได้สมบูรณ์เหมือนผู้ใหญ่ เด็กออกเสียงต่างไปก็ได้กลายเป็นข้อเท็จจริงที่ยอมรับกัน

การเรียนรู้ไวยากรณ์หรือกฎในภาษาของเด็กก็เช่นกัน จะเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์ เป็นสาเหตุให้คำเปลี่ยนรูปไป ดังในตัวอย่างที่ได้จากงานวิจัยของพิณทิพย์ (2528 : 27) พิณทิพย์ ศึกษาการใช้ลักษณะนามของเด็กไทย 2 คน อายุประมาณ $3\frac{1}{2}$ – 4 ขวบ การใช้ลักษณะนามของเด็กชี้บ่งว่า เด็กทั้งสองยังมองไม่เห็นความแตกต่างระหว่างส่วนรวมกับส่วนย่อย จึงใช้ลักษณะนามซึ่งบ่งลักษณะของส่วนรวมแทนลักษณะนามของส่วนย่อย เช่น (เด็กชายปุ๋ย

รายจานให้ป้าทราบ) "วันนี้หนูเก็บมะลิ 3 ต้น ไปฝากครู (เด็กเก็บมะลิ 3 ดอก)

(เด็กหญิงปุ้มกำลังทานอาหารกับป้า) "เรามีไก่อยู่แค่ 3 ตัว" เด็กหมายถึงชิ้นเพราะไก่เป็นชิ้น ๆ อยู่ในจาน)" หนูจะเอาไก่ตัวนี้ก่อน"

ลักษณะนามเป็นลักษณะทางไวยากรณ์ไทยประเภทหนึ่ง การใช้ลักษณะนามได้ถูกต้องหมายถึงการใช้กฎไวยากรณ์ไทยได้ถูกต้อง เมื่อเด็กยังเรียนรู้กฎเฉพาะอย่างดังกล่าวนี้ไม่สมบูรณ์ ก็ย่อมใช้คำที่แตกต่างไปจากกฎ ความแตกต่างย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษา

อนึ่ง ภาษาที่ผู้ใหญ่ใช้พูดกับเด็กหรือเลียนเสียงเด็กพูด มักจะเป็นคำที่ออกเสียงง่าย สะดวก สั้น เพื่อสื่อความหมายให้เด็กเข้าใจร่วมกัน ผลที่เกิดขึ้นจากภาษาเด็กเหล่านี้ก็คือ ทำให้เกิดคำประเภทนี้เพิ่มขึ้นในภาษา เช่น หม่ำหม่ำ บ๊อแบ๊ โน่เน่ อู๊ดอู๊ด ในภาษาอังกฤษมีคำซึ่งเกิดจากภาษาเด็กเช่น peepee, yummy, yakky, tummy.

11.5 <u>สาเหตุจากขบวนการเรียนรู้ชนิดตั้งแนวเทียบ</u>

แนวเทียบคืออะไร เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงภาษาได้อย่างไร พระยาอนุมานราชธน (2522, 228-230) ได้อธิบายที่มาของแนวเทียบว่า เนื่องจากคนเรามักจะทำอะไร โดยเลือกเอาทางที่สะดวกและง่ายที่สุด เช่น การออกเสียงพูด นอกจากเพื่อสื่อความในใจให้ผู้อื่นทราบแล้ว ยังหาวิธีที่ง่ายและสะดวกที่สุด วิธีหนึ่งคืออาศัยสิ่งที่มีอยู่เป็นครูสำหรับเปรียบเทียบ กับสิ่งที่คิดขึ้นใหม่ เช่น ในภาษาไทย ถ้า ก + อา = กา ข + อา = ขา ฯลฯ เท่ากับเรามี ก + อา = กาเป็นครู สำหรับเปรียบเทียบอยู่แล้วกับคำอื่น เราก็ออกเสียงเอาได้ว่าถ้า จ + อา ก็เป็นจา โดยมีกาเป็นหลัก ลักษณะอย่างนี้เรียกว่า แนวเทียบ

แนวเทียบจึงเป็นขบวนการเรียนรู้อย่างหนึ่งของคนเรา เป็นการใช้ความรู้ที่มีอยู่แล้วเป็นแนวเทียบสำหรับเรียนรู้สิ่งใหม่ ซึ่งยังไม่มีผู้สอนต่อไป (วิไลวรรณ, 2526 : 146) แนวเทียบนี้อำนวยความสะดวกแก่การเรียนภาษามาก เด็กที่สอนพูดสามารถเรียนพูดได้เร็ว ก็ได้อาศัยแนวเทียบเป็นเครื่องช่วย การที่เราวางรูปภาษาและพูดได้ถูกต้องโดยไม่ต้องเสียเวลาจดจำทุกประโยคไปก็เพราะเรามีแนวเทียบหรือครูนำทางมาก่อน แนวเทียบเป็นเครื่องช่วยให้ภาษาลงระเบียบเรียบร้อยสม่ำเสมอกัน รักษาหลักเดิมของภาษาไว้ได้ ถ้าคำใดล้ำแนวเทียบไป ตัวอย่าง เช่น เมื่อเราได้ยินฝรั่งเพิ่งเรียนภาษาไทยล้านคำถวายพระพร "ทรงพระเจริญ" ว่า ทรงพระเจ-ริน ซึ่งผิดจากแนวเทียบที่มีอยู่ เราก็จะใช้แนวเทียบในคำว่าสรรเสริญ เพลิน เผอิญ อธิบายแก่เขาจนกว่าเขาจะออกเสียงได้ถูกต้อง ฉะนั้นแนวเทียบจึงมีคุณแก่ภาษามากมาย เพราะทำให้เราเรียนภาษาได้ง่ายขึ้น แต่ธรรมดาสิ่งใดมีคุณอนันต์ สิ่งนั้นก็มีโทษมหันต์เหมือนกัน แนวเทียบก็มีลักษณะเช่นนั้น เพราะแนวเทียบอาจเปลี่ยนแปลงรูปภาษาให้ผิดแผกไปจากที่ถือว่าถูกต้องในภาษาได้ ตัวอย่างเช่น เด็กฝรั่งสอนพูดหรือผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เมื่อต้องการแสดงอดีตกาลของกริยาบางตัว อาจนำปัจจัย -ed เติมท้ายกริยามาเป็นแนวเทียบใช้กับกริยาที่มีรูปอปกติได้ เช่น

ประโยคที่ถูกต้อง	ประโยคที่ใช้แนวเทียบผิด
I swept the floor.	I sweeped the floor.
I dreamt that I went to the party.	I dreammed that I went to the party.
She lit the bonfire.	She lighted the bonfire.

พระยาอนุมานราชธนยกตัวอย่างคำกลุ่มหนึ่งในภาษาไทย ซึ่งมีที่มาจากแนวเทียบ 2 ลักษณะด้วยกัน

...เนื่องจากคำที่เราตัดส่วนของเสียงในคำที่เป็นแม่กาผิด เกิดเป็นคำว่า กะจาบ กะเฉด กะดุมพวกหนึ่ง และจากคำคู่ที่ต้องการถ่วงเสียงให้เท่ากันเพื่อให้สะดวกในการออกเสียงและฟังสละสลวยไม่ขัดหู (Euphony) เช่น เสือกสน-เสือกกะสน เสือกกะสน-กะเสือกกะสน นี้อีกประการหนึ่ง เราก็เอาคำในลักษณะสองประการนี้มาเป็นแนวเทียบ สำหรับคำอื่นที่ไม่มีกะในตัวของมันมาแต่เดิม ให้เกิดเป็นแนวเทียบขึ้น เช่น ดูก-กะดูก เอว-กะเอว โจน-กะโจน ดำดำ-กะดำกะดำ, ถด-กะถด รุ่งริ่ง-กะรุ่งกะริ่ง ฯลฯ

และโดยเหตุที่เรามีคำที่ขึ้นต้นด้วยเสียงกระอยู่มาก ซึ่งเกิดเพราะเป็นคำที่เราได้มาจากภาษาอื่นมีรูปดั่งนั้น หรือแผลง ข เป็น กร หรือแผลง กรรเป็นกระ เราก็เอาคำเหล่านี้เป็นแนวเทียบลากเอาคำกะเป็นกระไปด้วย เพื่อให้ฟังเพราะหรือปรับให้เหมือนกันจะได้จำง่าย ไม่ต้องไปนึกหรือต้องจำว่าคำไหนเป็นกะ คำไหนเป็นกระ ลักษณะอย่างนี้เรียกว่าปรับให้เสมอกันด้วยแนวเทียบ (Analogical levelling)

(พระยาอนุมานราชธน, 2522 : 231-232)

ในภาษาวิภัตติปัจจัย เช่น ภาษาอังกฤษ เรามักพบการขยายหน่วยคำทางไวยากรณ์โดยการตั้งเทียบ การขยายหน่วยคำทางไวยากรณ์หมายถึง การที่หน่วยคำที่ทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ขยายรูปอย่างเดียวกันไปยังหน่วยคำอื่น ๆ ซึ่งทำหน้าที่อย่างเดียวกัน แต่มีรูปต่างกันอยู่ ตัวอย่างเช่น รูปคำนามเอกพจน์ในภาษาอังกฤษในสมัยโบราณ จะมีการเติมปัจจัยเฉพาะตามขั้นตอนเมื่อเป็นรูปพหูพจน์

Old English

	Singular	plural	กระบวนการ
"hand"	hand	handa	เติม a
"year"	gear	gear	ø
"eye"	ēage	ēagen	เปลี่ยน -e เป็น n และ เติม-n
"stone"	stān	stanas	เติม -as

เมื่อเรานำคำสี่คำสมัยอังกฤษโบราณมาเทียบกับรูปในปัจจุบัน เราจะเห็นความแตกต่างยิ่งขึ้น

Old English	New English
plural	plural
handa	hands
gear	years
ēgan	eyes
stānas	stones

(Arlotto : 132)

ในสมัยอังกฤษโบราณ การทำคำนามเอกพจน์ให้เป็นรูปพหูพจน์จะต้องจำกฎเป็นกรณี ๆ ไป คำสุดท้ายคือ stānas ⟶ stones เป็นรูปพื้น ในสมัยต่อมา การทำนามให้เป็นพหูพจน์ประเภทเติมปัจจัย s ได้แพร่กระจายกลุ่มไปยังแบบอื่น ๆ ด้วย แบบอื่นที่ยุ่งยากค่อย ๆ สูญหายไป มีประเภทเติม –s เข้าไปแทนที่เสียส่วนใหญ่

แนวเทียบมักจะเกิดกับคำในภาษาใดภาษาหนึ่ง โดยค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป รูปที่ขยายเข้าไปมีอิทธิพลอาจเป็นรูปที่ใช้อยู่ในกลุ่มชนและไม่จัดว่าเป็นภาษามาตรฐาน ต่อมารูปนี้เริ่มเป็นที่ยอมรับและใช้กันทั้งชุมชน สำหรับกรณีพหูพจน์ภาษาอังกฤษ การเปลี่ยนแปลงโดยขบวนการตั้งแนวเทียบเกือบจะสมบูรณ์ ปัจจุบันเราจะเห็นรูปพหูพจน์บางคำเท่านั้นที่ยังรักษารูปเดิมไว้ นอกนั้นจะเติมปัจจัย - s หมด ตัวอย่างเช่น sheep ไม่เติมปัจจัยใด ๆ ทั้งสิ้นเมื่อเป็นพหูพจน์ ox และ child เติม en เป็น oxen และ children คำเหล่านี้แสดงรูปพหูพจน์ดั้งเดิมที่หลงเหลืออยู่

นอกจากแนวเทียบจะมีผลกระทบต่อการขยายหน่วยคำแล้ว ในระดับวลี แนวเทียบยังเป็นสาเหตุให้การเรียงลำดับคำในวลีเปลี่ยนแปลงไปอีกด้วย ในสมัยอังกฤษโบราณ การเรียงคำขยายและคำนามมีกฎว่า ถ้ามีคุณศัพท์มากกว่าหนึ่งคำเป็นคำขยาย เฉพาะคุณศัพท์ตัวแรกเท่านั้นที่จะอยู่หน้านาม ที่เหลือต้องตามหลังนาม เช่น

gōd man and clǣne and swide ðele
good man and clean and very noble

(Arlotto : 146)

วลีข้างต้นเขียนเป็นรูป New English ได้ว่า

good and clean and very noble man.

โดยวิธีตั้งแนวเทียบ ที่ให้วางคุณศัพท์ตัวแรกไว้หน้านาม จึงมีการผลักคุณศัพท์ตัวที่ 2-3-4 ฯลฯ ไว้หน้านามไปหมดด้วย ผลก็คือภาษามีลักษณะปกติหรือเรียบง่ายขึ้น ผู้พูดภาษาอังกฤษไม่ต้องจดจำตำแหน่งของคุณศัพท์ต่าง ๆ ใน 2 ตำแหน่ง เพียงแต่จำว่าวางคุณศัพท์ไว้หน้านามแต่อย่างเดียว

อีกตัวอย่างหนึ่งในประวัติภาษาอังกฤษ เป็นเรื่องการเรียงลำดับคำเช่นกัน แต่เป็นลำดับคำในประโยค ภาษาอังกฤษปัจจุบันเรียงลำดับคำในประโยคดังนี้

Subject Verb Object

ในสมัย Old English ลำดับข้างต้นนี้ใช้กับประโยคหลักเท่านั้น สำหรับอนุประโยคต้องเรียงลำดับดังนี้

Subject Object Verb

ตัวอย่างเช่น

SVO : man ferode hine

they carried him

SOV : (paet synd þd) þe þaet word gehyraþ

they are those who that word heard

(they are those) who heard that word.

(Arolotto : 147)

เมื่อภาษาพัฒนาจาก Old English มาถึง New English จะเกิดขบวนการเรียงลำดับคำให้ง่ายขึ้น เหลือเพียงกระสวนเดียวคือ SVO ไม่ว่าจะเป็นลำดับคำในประโยคหลักหรืออนุประโยค

แนวเทียบดังกล่าวมานี้ ไม่ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไวยากรณ์ หรือวากยสัมพันธ์ สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเพียงว่ากระสวนลำดับคำที่มีอยู่แล้วเดิมกระสวนหนึ่งมาแทนที่อีกกระสวนหนึ่ง โดยที่ความหมายยังคงเดิม ไม่ได้มีกระสวนใหม่ ๆ เกิดขึ้นในภาษานั้นแต่ประการใด

11.6 สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาอันเนื่องมาจากสังคม

ปัจจัยทางสังคมส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษา ปัจจัยทางสังคมนี้กินความกว้างขวาง หมายถึงชาติพันธุ์วรรณะ การศึกษา อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมของชุมชนหรือกลุ่มสังคมนั้น และอาจหมายถึงทัศนคติของชุมชนผู้พูดภาษานั้นที่มีต่อรูปภาษาต่างๆ ก็ได้ ทัศนคติของกลุ่มสังคมที่มีต่อรูปภาษาแบ่งได้กว้าง ๆ เป็น 2 ลักษณะ คือ มองดูว่าภาษานั้นเป็นที่ยอมรับ (prestige) หรือว่าเป็นภาษาต้องห้าม (tabu) ทั้งสองทัศนะที่มีต่อภาษาเป็นปัจจัยสำคัญหรือเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในภาษา ภาษาเกิดการสูญรูปก็มี หรือเพิ่มรูปเข้ามา หรือเปลี่ยนรูปไปประการใดประการหนึ่ง

11.6.1 ภาษาต้องห้าม (tabu)

ภาษาต้องห้าม (Arlotto : 200) หมายถึงคำเฉพาะเจาะจงซึ่งชุมชน ผู้ใช้ภาษาหลีกเลี่ยงที่จะเอ่ยถึงด้วยเหตุผลทางสังคมหลายประการ การหลีกเลี่ยงใช้คำนั้น ๆ ก่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ คือ คำต้องห้ามนั้นหรือคำที่มีเสียงพ้องกับคำต้องห้ามนั้นจะสูญหายไปจากภาษานั้น หรือไม่ก็จะถูกเปลี่ยนเสียงให้ผิดเพี้ยนไปจากเดิม เหตุผลเชิงสังคมที่คนเราหลีกเลี่ยงการใช้คำบางคำอาจเป็นเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับศาสนา การเชื่อถือโชคลาง ความเคารพนับถือโดยส่วนตัวที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือทัศนคติของสังคมที่มีต่ออวัยวะในร่างกายและการทำงานของอวัยวะนั้น ๆ หรืออาจเป็นเรื่องอื่น ๆ

ตัวอย่างคำในตระกูลภาษาอินโด-ยูโรเปียนที่หายไปอัน เนื่องจากเป็นคำต้องห้ามได้แก่ คำว่า bear 'หมี' ซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันไป ดังนี้

ภาษาสันสกฤต	ภาษากรีก	ละติน	Old Church Slavic	ภาษาอังกฤษ
rksah	arktos	ursus	medvedi	bear

คำโบราณของ 'หมี' คือคำ *arktos ซึ่งนักภาษาศาสตร์ผู้สร้างเชื่อว่าจะเป็นศัพท์ดั้งเดิมของภาษาละติน กรีก และสันสกฤต คำถามที่เกิดขึ้นก็คือ เหตุใดรูปคำในภาษาเยอรมันนิค และสลาวิกจึงแตกต่างไปจากภาษาบรรพบุรุษมากนัก ข้อสันนิษฐานข้อหนึ่งก็คือ โดยสภาพภูมิศาสตร์ ผู้พูดภาษาเยอรมันนิกและภาษาสลาวิกเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในยุโรปตอนเหนือ ซึ่งมีอาชีพดั้งเดิมเป็นนายพราน จึงอาจเป็นได้ว่าคำว่า "หมี" กลายเป็นคำต้องห้ามไป คือห้ามพูดด้วยกลัวว่าจะไปทำให้สัตว์ดุร้ายชนิดนี้ไม่พอใจ หรืออาจเกรงว่าหมีจะได้ยินคนเรียกชื่อมัน ทำให้มันรู้ตัวว่ากำลังถูกล่าก็ได้ ฉะนั้น จึงมีการเรียกหมีเป็นชื่ออื่นเสีย หมีจะได้จำไม่ได้ กลุ่มผู้พูดภาษาเยอรมันนิกเรียกหมีเสียใหม่ว่า "ไอ้ตัวสีน้ำตาล" (เช่น ภาษา Common German *ber- "brown", ภาษาฮอลันดาเรียก beer ภาษาเยอรมันเรียก Bär) ส่วนกลุ่มภาษาสลาวิกขนานชื่อหมีเสียใหม่ว่า "เจ้าตัวกินน้ำผึ้ง" โดยนำรากศัพท์ medv (มาจากภาษาอินโด-ยูโรเปียน "madhu" แปลว่าน้ำผึ้ง รวมกับ ed- (มาจากภาษาอินโด-ยูโรเปียน * ed- หมายถึง "กิน"

11.6.2 <u>ภาษาที่สังคมยอมรับ</u> (prestige)

คำใหม่ที่เกิดขึ้นในภาษาจะเป็นที่ยอมรับและแพร่หลายหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่ากลุ่มสังคมที่ใช้คำนั้นเป็นพวกที่มีหน้ามีตา มีชื่อเสียงในสังคม

หรือไม่ หากคำนั้นนิยมใช้กันในกลุ่มชนชั้นสูงหรือคนดัง ผู้ที่ยืมไปใช้ก็จะพลอยรู้สึกว่าตนเองมีหน้ามีตาไปด้วย ดังนั้น การที่ภาษาส่งเสริมความมีหน้ามีตาของผู้พูดเป็นเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดการยืมภาษากัน ไม่ว่าจะเป็นการยืมระหว่างกลุ่มสังคมหรือท้องถิ่นหรือประเทศ

วาณิช จรุงกิจอนันต์เขียนเล่าไว้ในนิตยสาร สตรีสาร ครั้งหนึ่งว่า เมื่อสมัยตนยังเป็นเด็กนักเรียนมัธยม อยู่อำเภอบางปลาม้า สุพรรณบุรี ลูกสาวเถ้าแก่แถวตลาดอำเภอนี้เดินทางไปบางกอก และไปพักอยู่กับญาติชั่วระยะเวลาหนึ่ง ก่อนไปนั้น หมวยหรือลูกสาวเถ้าแก่ก็ใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า 'ฉัน' ตามสำเนียงคนสุพรรณ แต่เมื่อกลับจากบางกอก หมวยก็แทนตัวเองว่าชั้น เป็นที่ทึ่งของชาวตลาดชาวอำเภอบางปลาม้ามาก ต่างนิยมมาซื้อของร้านเถ้าแก่และฟังหมวยพูดชั้นอย่างโน้น ชั้นอย่างนี้ตามแบบคนบางกอก แล้วต่างก็นำไปคุยเล่าขานกัน ต่อมา เมื่อหมวยอยู่บ้านเกิดของตนไปนานเข้า หมวยก็กลับไปพูด "ฉัน" ตามเดิม คนทั้งหลายก็เลิกชื่อชา "ชั้น" ไปด้วย

บางครั้ง คนในท้องถิ่นก็อาจต่อต้านสำเนียงหรือการออกเสียงคำบางคำที่แพร่มาจากเมืองใหญ่ Arlotto ยกกรณีตัวอย่างของเมืองนาโกย่าในญี่ปุ่น คนในท้องถิ่นจะออกเสียงชื่อเมืองของตน โดยเน้นพยางค์ที่สองว่า /nagóya/ แต่คนโตเกียวซึ่งถือว่าพูดภาษามาตรฐานของประเทศออกเสียงเน้นหนักพยางค์แรกคือ nágoya เมื่อภาษามาตรฐานจากเมืองใหญ่โตเกียวแพร่กระจายไปโดยอาศัยสื่อทั้งหลาย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ระบบการศึกษาสากล ฯลฯ ผู้คนที่อาศัยอยู่รอบ ๆ เมืองนาโกย่าก็หันไปใช้สำเนียงโตเกียวแทนสำเนียงพื้นบ้านของตน อย่างไรก็ตาม ในตัวเมืองนาโกย่าเอง ชาวเมืองที่หยิ่งและภาคภูมิใจในภาษาถิ่นของตน ยังยึดมั่นออกเสียง /nagóya/ อย่างเดิม ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นคือเส้นคำศัพท์ /isogloss/ จะกระจายไปในลักษณะที่น่าสนใจดังนี้

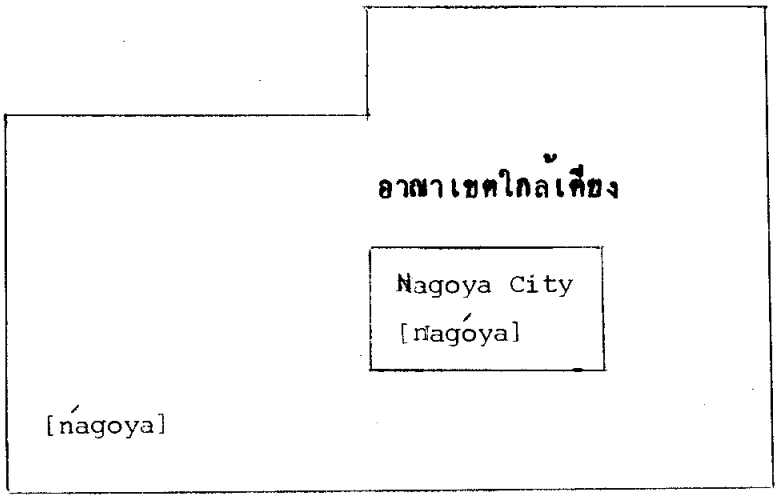

11.6.3 ปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม

นักสังคมภาษาศาสตร์ได้ค้นคว้าวิจัยงานไว้หลายชิ้นซึ่งแสดงให้เห็นข้อเท็จจริงที่ว่า สมาชิกของชุมชนผู้ใช้ภาษากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะเปลี่ยนแปลงภาษาของตนตามเหตุปัจจัยทางสังคมเฉพาะอย่างไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความแตกต่างที่เราพบในคำพูดของสมาชิกชุมชนหนึ่ง สามารถนำไปสัมพันธ์อย่างเป็นระบบกับเหตุปัจจัยทางสังคมเฉพาะอย่างไป (Bynon : 199) William Labov นักสังคมภาษาศาสตร์ได้ดำเนินการวิจัยซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชุมชนผู้ใช้ภาษาเปลี่ยนภาษาตามระดับชั้นของสังคม Labov ศึกษาการออกเสียง r ของชาวเมืองนิวยอร์ค ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ในสหรัฐ เขาพบว่าชาวนิวยอร์กออกเสียง r แตกต่างกันไป กลุ่มชนชั้นต่ำมีแนวโน้มที่จะออกเสียง r ในตำแหน่งข้างหลังสระ (postvocalic r) น้อยมาก เช่น ในคำว่า guard, car, beer, beard, board โดยเฉพาะในการสนทนาอย่างเป็นกันเอง เมื่อเทียบกับกลุ่มชนชั้นสูงถึงชั้นกลาง อย่างไรก็ตาม ชนทุกชั้นออกเสียง r มากขึ้นเมื่อต้องพูดอย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะเมื่ออ่านออกเสียง การใช้ r มีมากกว่าเมื่อพูดอย่างไม่เป็นทางการ สิ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษซึ่ง Labov ค้นพบก็คือ กลุ่มชนชั้นต่ำถึงชั้น

กลาง ซึ่งในยามสนทนาเป็นกันเองไม่ออกเสียง r มาก กลับเปลี่ยนไปโดยออกเสียง r มากขึ้นเมื่ออ่านลำดับคำตามรายการ (word lists) จำนวนคำที่กลุ่มนี้เลือกออกเสียง r มีความถี่สูงกว่าที่ชนชั้นสูงถึงชั้นกลางออกเสียอีก สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มชนชั้นต่ำถึงชั้นกลางในนครนิวยอร์กมองเห็นว่าการออกเสียง r เป็นสิ่งที่ดี ถ้าออกเสียง r เต็มที่ไว้ทำให้ฟังดูเป็นผู้อยู่ในสังคมชั้นสูง ดังนั้นในสถานการณ์ทดลองเช่นผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือ กลุ่มชนชั้นต่ำถึงชั้นกลางจะให้ความสนใจ ระมัดระวังคำมาก จนเกิดสภาวะแก้เกินเหตุหรือเกินพอดี (hypercorrect) เกิดขึ้น คือออกเสียง r ถี่ไป เพื่อให้ฟังดูว่าตนเป็นพวกชนชั้นสูง (Traugott and Pratt : 319)

11.6.4 การแก้เกินเหตุ (hypercorrection)

การแก้เกินเหตุเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นเมื่อชนกลุ่มหนึ่งเลียนแบบรูปภาษา การใช้ภาษาของชนอีกกลุ่มหนึ่ง เพราะคิดว่าถ้านำไปใช้แล้วจะทำให้ตนเป็นที่ยอมรับมากขึ้น เป็นภาษาที่ผู้มีการศึกษาใช้กัน แต่ผู้รับไปใช้บางครั้งก็มีความตั้งใจมากเกินไป จึงทำให้เกิดการเลียนแบบผิดไป และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในภาษา เช่น หญิงชาวบ้านผู้หนึ่งไปหาหมอที่สถานีอนามัย บอกคนหมอว่า "อิฉันคิดว่าอิฉันมีครัน"* หญิงผู้นี้ตั้งใจจะบอกหมอว่าตนเองตั้งครรภ์ แต่โดยที่เขามีความตั้งใจที่จะใช้ภาษาสุภาพ ให้ฟังดูเป็นภาษาของผู้มีการศึกษามากเกินไป จึงเลียนแบบออกมาผิด กลายเป็นเสียงควบกล้ำ

---

* ผู้เขียนขอขอบคุณชุมพล วัฒนสุระ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง รหัส 303507710 ผู้นำเสนอตัวอย่างของการแก้เกินเหตุนี้มาสู่ความสนใจของผู้เขียน จากแบบฝึดหัดงานส่งวิชา LI 415 : ภาษาศาสตร์เชิงประวัติเบื้องต้น

"ครัน" ไป

11.7 สรุป

สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาเท่าที่นำมากล่าวไว้ในบทนี้มีด้วยกัน 6 สาเหตุ มาจากแนวความคิดของนักภาษาศาสตร์ต่างแนวกันไป เราไม่อาจสรุปสาเหตุทั้งหลายให้เหลือเป็นทฤษฎีแนวเดียวได้ด้วยเหตุผล 2 ประการ ประการแรก เหตุปัจจัยที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงมีทั้งที่เกิดจากภายในโครงสร้างสัมพันธ์ของตัวภาษาเอง เป็นกระบวนการค่อยเป็นค่อยไป และที่มีเหตุมาจากปัจจัยภายนอก อันได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่ มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สถานภาพทางสังคม วัย เพศ ชั้นวรรณะ ตลอดไปถึงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของมนุษย์ เช่น สภาพภูมิศาสตร์ และมนุษย์เองเป็นเหตุปัจจัยภายนอกที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงมากมายแก่ภาษา ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเหตุปัจจัยเชิงสังคมที่แวดล้อมมนุษย์อยู่

ประการที่สอง นักภาษาต่างพยายามอธิบายสาเหตุที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง คำอธิบายเหล่านี้บ้างก็เป็นความเห็นโดยส่วนตัว บ้างก็เป็นการตั้งข้อสังเกต ซึ่งก็มีน้ำหนักแตกต่างกันไป จึงทำให้เห็นชัดเจนว่า คำอธิบายสาเหตุการเปลี่ยนแปลงภาษาเพียงสาเหตุใดสาเหตุเดียวย่อมไม่พอเพียง จำเป็นต้องฟังคำอธิบายต่าง ๆ รูปแบบกันไป คำอธิบายเหล่านี้นับว่าได้พัฒนามาเรื่อยตั้งแต่สาเหตุจากสภาพภูมิศาสตร์จนมาถึงสาเหตุจากสังคม เชื่อว่านักภาษาศาสตร์ยอมไม่พอใจที่จะยุติการค้นหาคำอธิบายสาเหตุการเปลี่ยนแปลงภาษาเพียงเท่านี้

11.8 แบบฝึกหัด

1. การยืมภาษาเป็นสาเหตุการเปลี่ยนแปลงภาษาได้อย่างไร อธิบายและยกตัวอย่าง
2. คนปักษ์ใต้พูดเสียงห้วน สั้น ตัดคำ คนเหนือพูดอ่อนหวาน ทั้งนี้เป็นเพราะดินฟ้าอากาศทางใต้มีฝนตกชุก ป่าทึบ มีทะเลขนาบส่วนทางเหนือเป็นที่สูง อากาศเย็นสบาย ป่าโปร่ง

   จงนำทฤษฎีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษามาอธิบายคำกล่าวข้างต้นนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ปัทมดิลก (2520 : 98) กล่าวถึงเรื่องการผลักเสียง (dissimilation) ไว้ว่า

   การผลักเสียง หมายถึงวิธีการที่ตรงข้ามกับการกลมกลืนเสียง ได้แก่ การที่เสียงที่ "ต่างกัน" ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อความสะดวกในการเปล่งเสียง ตัวอย่างเช่น เสปญ Coronel ฝรั่งเศส Colonel (เสปญผลักเสียง [l] แทนด้วย [r]

   ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การที่เราผลักเสียงให้ต่างกันก็เพื่อความสะดวกในการเปล่งเสียง จงอภิปราย

   จงยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงเสียงอันเกิดจากการออกเสียงให้สะดวกปากมาสัก 2 ตัวอย่าง จากประสบการณ์ของท่านเอง
4. การเรียนภาษาอย่างไม่สมบูรณ์ของเด็ก ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

5. นายแดงเขียน พุทธคุณ 3 คือ พระคุณ 3 ข้อ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าส่งให้ครูตรวจ ครูทักท้วงว่านายแดงเขียนผิด 2 แห่งด้วยกัน

นายแดงเขียน	ครูเฉลย
พระวิสุทธิคุณ	พระวิสุทธิคุณ
พระปัญญาธิคุณ	พระปัญญาคุณ
พระกรุณาธิคุณ	พระกรุณาคุณ

ข้อผิดพลาดของนายแดงเกิดจากสาเหตุอะไร อธิบาย

6. จงอ่านข้อความต่อไปนี้

นายสนไม่ทำมาหากินอะไร วัน ๆ ก็ไปเตร่อยู่แถวเท้าสะพานโรงสี ดูนี้ นกนางแอ่นจำนวนมากมาเกาะเต็มสวนนายดำ นางสาวแดงเร่งหาซื้อครีมนวดผิวมากลบรอยเท้ากาที่เพิ่มขึ้นทุกปี

อะไรคือสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงภาษาในข้อความข้างต้นนี้ อธิบาย

7. การวิจัยค้นคว้าของวิลเลียม ลาโบฟ เมื่อไม่นานมานี้ ได้เปิดเผยว่า ชาวนิวยอร์กจะเลือกออกเสียงพยัญชนะบางเสียงให้เหมาะกับสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกันไป เป็นต้นว่า ผู้ที่ปกติไม่ออกเสียง r ในคำว่า third จะออกเสียง r เต็มที่ และคอยเตือนตนให้ออกเสียง r เมื่อรู้ตัวว่ากำลังสนทนากับบุคคลในวงสังคมชั้นสูง

(Lehmann, 1973 : 140)

งานวิจัยของลาโบฟข้างต้นนี้สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงของภาษาอันเนื่องมาจากสาเหตุใด?

8. เหตุใดการอธิบายสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาจึงทำได้ยาก

9. ในบรรดาสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษา สาเหตุใดท่านเห็นด้วยมากที่สุด เพราะเหตุใด

10. สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของภาษาสาเหตุใดที่ท่านเห็นว่ามีความเป็นไปได้น้อยที่สุด จงให้เหตุผลประกอบ

11.9 <u>กิจกรรมท้ายบท</u>

จงอ่านบทความต่อไปนี้ ท่านพอจะสรุปได้หรือไม่ว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษาในเรื่องนี้มีสาเหตุมาจากอะไร เกิดขึ้นได้อย่างไร

ช่อยสวนพลู

คึกฤทธิ์ ปราโมช

ผมได้สังเกตมานานแล้วจนแน่ใจ จึงได้มาเขียนในวันนี้ ว่าภาษาไทยทุกวันนี้กำลังเปลี่ยนไป เพราะเครื่องอัดเสียง ที่ใช้กันมาก

นิตยสารแพรวได้มาสัมภาษณ์ผมเมื่อราวสามสัปดาห์มาแล้ว และบทสัมภาษณ์นั้น ได้ลงพิมพ์ในฉบับล่าสุด

ผมไม่มีอะไรจะพูด นอกจากจะชมเชยในบทสัมภาษณ์นั้นว่า ผู้สัมภาษณ์ได้เก็บความได้ดีที่สุด

แต่ผมต้องขอยกบทสัมภาษณ์ในหนังสือแพรวนั้นเป็นตัวอย่างในทฤษฎีของผม ที่ว่า ภาษาไทยกำลังเปลี่ยนไป เพราะเครื่องอัดเสียง

บทสัมภาษณ์ผมนั้น ผู้สัมภาษณ์ได้เปิดเครื่องอัดเสียงไว้โดยตลอด แล้วจึงเอาไปให้ใครถอดเทปก็ไม่ทราบ แล้วก็เอากระดาษที่ถอดเทปที่เป็นตัวหนังสือนั้นส่งพิมพ์เลย โดยมิได้ตรวจตรา (edit) อีกครั้ง คนถอดเทปได้ยินว่าอย่างไร ก็พิมพ์ไปอย่างนั้น ไม่คำนึงถึงตัวสะกดหรือเสียงภาษาไทย

จึงเกิดภาษาไทยอัดเทปขึ้นอีกแบบหนึ่ง อันเป็นภาษาที่ฟังจากเสียงเทป

แต่ถ้าไม่ระวัง ต่อไปคนจะเขียนภาษาไทยแบบนี้โดยไม่ต้องฟังเทป แล้วภาษาไทยก็จะวิบัติจนหมด

ถ้ามีอะไรเหลือก็จะไม่เป็นภาษาไทย

ในคำให้สัมภาษณ์ของผมนั้น คำว่า นี่ พิมพ์เป็น เนี่ย เกือบทั้งหมด และกระจายออกไปเป็น เนี่ยนา และมั้ยเนี่ยะ

เสียงผมจากเทปจะเป็นอย่างไร ผมไม่ทราบ แต่ผมไม่เคยออกเสียง นี่ ว่าเนี่ย

ดังจะเห็นได้จากคำให้สัมภาษณ์ตอนทำกับข้าว ฉ้อยคำที่พิมพ์ไว้นั้นเป็นดังต่อไปนี้

"ยืนหน้าเตา ผัดโน่นแกงนี่นะ มันเหนื่อย"

มีอยู่ที่เดียวเท่านั้น ที่คำว่า นี่ มันหลุดออกมาจนได้ ทั้งที่คนฉอดเทปเคยหูฟัง นี่ เป็น เนี่ย มานานนักหนา

ผมก็พอจะโล่งใจว่า ตามความจริงผมคงจะออกเสียงถูกว่า นี่ ไม่เคยใช้คำว่า เนี่ย ซึ่งคนสมัยนี้เขาใช้กัน ทำให้ภาษาไทยฟังเหมือนภาษาญวน

คำว่า มั้ยเนี่ย ออกจะเหลือเกินเหลือการ แต่ก็เอาเถิดคำว่า ไหม พูดเร็ว ๆ อาจฟังเป็น มั้ย ได้ และเคราะห์ดีที่ไม่ได้เขียนลงไปว่า มั้ย

การฉอดเทปนั้น ผมได้สังเกตมาหลายครั้งแล้ว ว่าเขาฉอดตามเสียงที่ได้ยิน ไม่ได้ฉอดออกมาเป็นภาษาไทยที่ถูกต้องตามอักขรวิธีเลย

ผมจึงได้บอกไว้ว่า ถ้าไม่ระวังแล้วเราจะได้ภาษาไทยใหม่อีกภาษาหนึ่ง เกิดจากเครื่องอัดเสียง

จะเรียกว่าภาษาไทยอิเล็กทรอนิกส์ได้มั้ยเนี่ย?

ในภาษานี้ คำว่าเขา เขียนว่า เค้า ไม่ใช่เขียนว่าเขา แล้วอนุโลมให้ออกเสียงได้ว่า เค้า

แต่หลักนี้ก็ไม่แน่นัก เพราะคำว่า ผม นั้น เสียงคนพูด น่าจะฟังเป็น พ้ม ได้ทุกเมื่อ แต่ในคำให้สัมภาษณ์ของผมนั้น เขียนเป็นผมตลอด ไม่ยักเขียนว่า พ้ม

อะไรบันดาลให้เป็นอย่างนี้ได้ผมก็ไม่ทราบ

คำว่า เสีย นั้นภาษาไทยอิเล็กทรอนิกส์เขียนว่า ซะ เช่น เสียแล้ว เขียนเป็น ซะแล้ว

คำนี้แพร่หลายไปมากแล้ว ผมออกจะห่วง

คำว่า ซี เขียนสำเนียงหนักเหมือนภาษาปักษ์ใต้ว่า ซี่

คำว่า ซี่ นี้มีความหมายเช่น ซี่กรง

หรือเป็นคุณนามนับฟันเป็นซี่ ๆ

ในภาษาลาว คำว่า ซี่ ใช้เป็นกิริยา แปลว่าอะไร ให้ตายเสีย ผมก็ไม่บอก

เมื่อเขียนคำ ซี ว่า ซี่ ก็น่าคิดว่า ภาษาไทยของเราอันเป็นภาษาพระร่วง ภาษาศรีปราชญ์ ภาษาพระพุทธเลิศหล้า ภาษาสุนทรภู่ และภาษาของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) กำลังจะช่วดเซไปทางไหนกัน

คำว่า หนึ่ง นั้นเขียนว่า นึง โดยตลอด ประหยัดตัว ห และไม้เอก ดี

ในคำให้สัมภาษณ์ทั้งหมดนี้ มีอยู่คำหนึ่งที่ผมให้รางวัล

"ตอนนี้อาจารย์มีงานอดิเรก หรือมีอะไรที่เป็นความบันเทิงบ้างไหมคะ

ดูโทรทัศน์ เงียะ คิด"

ผมขอเรียนว่า ผมไม่เคยใช้คำว่าเงียะเลยตั้งแต่ผมเกิดมาเป็นตัวคน คำนี้แปลว่าอะไรผมก็ไม่รู้ เป็นภาษาอะไรผมก็ไม่ทราบ แต่ทำไมเอามาพูดให้สัมภาษณ์หนังสือแหรว จนเขาพิมพ์ออกมาได้ ผมก็ไม่ทราบอีกเหมือนกัน

(สยามรัฐ 20 เมษายน 2531 หน้า 9)